

Stadslandbouw verbindt stad en platteland

Jan Eelco Jansma, Arjan Dekking, Onno van Eijk en Andries Visser, Wageningen UR

De stadsrand is de arena die stad en platteland verbindt. Landbouw een rol teruggeven in deze arena vraagt om verandering van ons denken en doen. De virtuele woonwijk Agromere in Almere laat de mogelijkheden van stadslandbouw in en rondom de stad zien. De stap van virtueel naar reëel is nog lastig omdat vele belanghebbenden hun stempel willen drukken op de stadsrand.

Demissionair minister van LNV Gerda

Verburg riep onlangs de bestuurders van steden op de groene loper uit te leggen

missen stad en platteland.' In haar onlangs uitge-

bracht advies Duurzame verstedelijking benadrukt

de VROM-raad het denken in 'stromen' en 'plekken'.

Dit impliceert dat duurzaamheid niet ophoudt bij

de grenzen van de eigen stad of het eigen gebied.

Dit inzicht is nodig waar de stromen (bijvoorbeeld

voedsel, hulpbronnen) vandaan komen en waar

aan zij naar toe gaan, aldus de VROM-raad.

Het leggen van een groene loper gaat verder dan

het koesteren van de ommelanden. Het integre-

ren van de stromen uit stad en ommeland breekt

met de huidige trend van strikte scheiding tussen

stad en platteland, voedselconsumptie en -pro-

ductie en tussen de traditionele domeinen van

VROM en LNV. Landbouw in de stadsrand zou een

verbindende schakel kunnen gaan vormen. Stads-

landbouw op de grens van stedelijke dynamiek en

landelijke rust geeft ruimte aan nieuwe vormen

van agrarisch ondernemerschap die voedsel- en

energieproductie verbinden met hergebruik van

reststoffen, recreatie, natuur en zorg. Dit biedt

mogelijkheden, niet alleen voor ondernemers

maar ook voor de stedeling op zoek naar rust,

ruimte, recreatie en voedsel in de achtertuin.

Maar hoe een dergelijke verbinding te realiseren

in uw stadsrand?

Toepassing in Almere

Wageningen UR verkende de mogelijkheden van

een transitie van het huidige landbouwgebied ten

Noordoosten van Almere naar een gebied waar

stad en landbouw samengaan. Het is een transitie

waarop verschillende belanghebbenden met

verschillende verwachtingen, claims en culturen

een stempel (willen) drukken. Wageningen UR

startte daarom met het opzetten van een netwerk

'Groene loper tussen stad en platteland'.

Toespraak minister Gerda Verburg, 15-02-2010.

Cursus Multifunctionele stadslandbouw

Interesse in stadslandbouw maar nog geen concreet beeld wat stad en landbouw voor elkaar betekenen? En vervolgens hoe bereik je een duurzame samenwerking tussen beide? Met de cursus Multifunctionele stadslandbouw gaat Wageningen Business School (WBS) op deze vragen in. De tweedaagse cursus is speciaal gericht op stedelijke professionals die (willen) werken aan een duurzame verbinding tussen stad en ommelanden en daar voedselproductie en rol in wil geven.

Meer info over de cursus: www.wbs.wur.nl

Expressie van toekomstig Agromere (bron: Rondon Communicatie in opdracht van WUR)

Stads- en zorgboerderij Caetshage in Culemborg. Duurzame voedselproductie wordt hier gecombineerd met sociale functies. (foto: Lex Broere)

ecologische wijk Eva Lanxmeer een plek ingericht voor een stadsboer, Rotterdam werkt aan een stadsboerderij op het voormalig haven terrein (de zogenaamde Marconistrip), Utrecht ziet plek voor landbouw bij de ontwikkeling van Rijnenburg, Tilburg wil met het landgoed De Nieuwe Warande landbouw betrekken bij de ontwikkeling van het noordelijk deel van de stad, Amsterdam zoekt via haar Proeftuin verbinding met de ommelanden en Eindhoven ontwikkelt met de Gennepshoeve en Philipsfruituin haar stadspoorten met het buitengebied. Toch behoren deze voorbeelden nog tot de uitzonderingen en verkeren deze veelal nog in de planfase.

Het daadwerkelijk verbinden van stad met ommelanden gaat vaak niet vanzelf. De stadsrand is de arena waar wensen, verwachtingen en belangen van stad en ommelanden botsen. De partijen met grondposities in de stadsrand willen deze graag verwaarden. De landbouw is vaak niet geïnteresseerd, die richt zich op de wereldmarkt. Natuurorganisaties en waterschappen zoeken ruimte voor het ontwikkelen van hun ambities. De landelijke buurtgemeente met haar nieuwe plattelandsbewoners houdt de stad het liefst op afstand. Vele wensen en belangen komen dus samen in de arena van de stadsrand, maar er is beperkt ruimte. Iets tot stand brengen in de stadsrand, buiten de gebaande paden, is dan ook complex. Succesvolle gebiedsontwikkeling van de afgelopen jaren heeft geleerd dat durf, creativiteit en ambitie nodig is, aangevuld met enige mate van urgentie.

Feeding our cities future

Om een beter beeld te krijgen van de belemmeringen, kansen en potenties van een nieuwe invulling van de stadsrand, brengt WUR de stedelijke pioniers bijeen in een netwerk. Dit netwerk, *Feeding our cities future*, heeft als doel de verbinding stad-ommelanden in Nederland op de stedelijke kaart te zetten. Ze doet dit door deze belemmeringen, kansen en potenties van een stedelijke verbinding met landbouw (en daarmee met de ommelanden) te agenderen bij het landelijk, provinciaal en lokaal beleid. Uiteraard dient dit netwerk ook om elkaar te inspireren. <<

Websites

www.agromere.wur.nl

www.caetshage.org

www.eva-lanxmeer.nl